

Regeringskansliet
(Finansdepartementet)
103 33 Stockholm

Remiss: En ny ordning för redovisningstillsyn (SOU 2015:19)

Inledning

Juridiska fakultetsnämnden tillstyrker att förslagen i SOU 2015:19 genomförs, men vill erinra om att tillsynsfunktionen inte kan bedömas isolerat från skadeståndsansvaret och dess preventiva funktion. En delegation av tillsynen till ett privaträttsligt, självreglerat organ kanske bör övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet, men den är inte i sig oproblematisk från andra utgångspunkter än dem som framförs i slutbetänkandet.

Tillsyn och skadeståndsansvar – funktionella likheter?

Nödvändigheten av redovisningstillsynen varken bör eller kan ifrågasättas. Däremot kan slutbetänkandet kritiskt granskas från andra utgångspunkter än de överväganden som görs i betänkandet. Bland annat bör följande förhållanden beaktas när tillsynens effektivitet och omfattning bedöms.

Genom den s.k. BDO-domen (NJA 2014 s 272) står det klart att en revisors skadeståndsansvar för extern finansiell information såsom en årsredovisning enligt 29:2 jfr. med 29:1 1 st 2 meningen ABL är väsentligen inskränkt till fall då ”befogad tillit till en viss årsredovisnings riktighet om årsredovisningen typiskt sett utgör en väsentlig del av det konkreta beslutsunderlag som läggs till grund för ett sådant beslut och beslutet angår en affärsförbindelse med bolaget eller en transaktion avseende aktier eller andra instrument som bolaget emitterar”, exempelvis vid förvärv av en ”maktpost i ett börsnoterat företag”. Liknande bör rimligen gälla för styrelseledamöter och en verkställande direktör.

Den offentliga tillsynen, genom dess garantifunktion för att finansiell information är korrekt, ses som en väsentlig del av investerarskyddet, och är viktig för att upprätthålla företroendet för kapitalmarknaden samt för att säkerställa en harmoniserad tillämpning av regelverket på alla reglerade marknader inom EES och därmed att möjligheter till regelarbiterage undviks (SOU 2015:19 s 24). Samtidigt saknar de som är ytterst ansvariga på bolagsnivå för att korrekt

Juridiska fakultetsnämnden

finansiell information lämnas typiskt sett civilrättsligt ansvar gentemot flertalet investerare för just felaktig information, om sådan väl lämnas. I flera fall är det inte uteslutet att marknaden, i betydelsen investerare genom skadeståndsfunktionen, bättre skulle kunna uppnå de preventiva funktioner som det offentligas tillsyn skall tillgodose. Det innebär naturligtvis inte att någon redovisningstillsyn kan undvaras. Däremot kunde utredningen bättre ha belyst hur sådan tillsyn skulle kunna anpassas efter hur skadeståndets preventiva funktion är tillgodosedd i lagstiftningen.

BDO-omen innebär i nuläget att endast den som ändå i det närmaste själv kan skydda sig avtalsvägen åtnjuter rätt till skadestånd vid felaktig finansiell information – jfr. ”maktpost i ett börsnoterat företag” ovan – medan övriga investerare får förlita sig på att det offentligas tillsyn är effektiv, men utan att skadestånd kan göras gällande för det fall felaktig finansiell information lämnas av ett börsnoterat företag.

En nämnd för svensk redovisningstillsyn?

I betänkandet diskuteras om delegation skall ske till ett nyinrättat privaträttslig organ och ett förslag är att delegation skall ske till ett privaträttsligt, självreglerat nyinrättat organ, nämligen Nämnden för svensk redovisningstillsyn.

Fakultetsnämnden saknar möjlighet att i detta sammanhang gå in på olika fördelar och nackdelar med självreglerande organ likt det föreslagna. Fakultetsnämnden vill dock poängtera att det finns frågetecken kring redan existerande, självreglerande organ, såsom Aktiemarknadsnämnden, och hur väl de egentligen fungerar. Ett sådant frågetecken är hur ledamöterna utses, vilka som blir utsedda och hur balanserad sammansättningen är. En annan fråga är hur väl den svenska modellen står sig vid en internationell jämförelse, närmast då med den s.k. Panel on Takeovers and Mergers i Storbritannien. En tredje fråga är om själva konstruktionen riskerar att skapa ”insiders” i betydelsen att de som är ledamöter av nämnden har ett kunskapsövertag gentemot andra, utanförstående personer även om de vid sidan av nämnden skall konkurrera på lika villkor.

Det saknas i nuläget i stort sett forskning kring hur väl självreglerande organ fungerar i Sverige. I och för sig finns det också lite kritik av hur den svenska självregleringen fungerar. Men lika gärna som avsaknaden av kritik kan bero på att självregleringen fungerar väl kan den bero på att de som skulle kunna vara kritiska står i ett beroendeförhållande till de självreglerande organen och därför avhåller sig från att framföra kritik.

I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör beaktas att inrättandet av ytterligare ett privaträttsligt, självreglerat organ, dvs. Nämnden för svensk redovisningstillsyn, inte är så oproblematiskt som det kan förefalla. Samtidigt är den lösning som föreslås i slutbetänkandet inte heller oproblematisk eftersom den förutsätter både resurser och personal på Finansinspektionen och en långsiktig kontinuitet för att kvaliteten i redovisningstillsynen skall kunna upprätthållas över tid.

